

Utbildningsinspektion i Scheeleskolan

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

1. Normer och värden
2. Kunskaper
3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete
6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde. Rapporten ger således inte en heltäckande beskrivning av all pågående utbildningsverksamhet inom enheten vid den aktuella tidpunkten.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter liksom jämförelser med jämförbara verksamheter är också betydelsefulla vid bedömningarna och för slutsatserna med krav på åtgärder och förbättringar. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Skolform	Antal elever/barn
Grundskola:	Cirka. 560

Utbildningen vid Scheeleskolan omfattar grundskolans årskurs 7–9. I Scheeleskolan finns även särskola för elever i årskurserna 7–9, vilket behandlas i särskild rapport.

Scheeleskolan är belägen i centrala Köping och stod klar 1955. En omfattande renovering genomfördes 1993. Utemiljön runt de olika skolbyggnader som utgör Scheeleskolan är lugn och inbjudande med olika planteringar där även elever deltar i arbetet.

Flertalet elever har kort skolväg, men drygt 10 procent av eleverna kommer från mindre samhällen utanför Köping och åker skolskjuts till och från skolan.

Kollegiet består av cirka 50 lärare som delar på drygt 43 tjänster. Skolans pedagogiska personal är uppdelad i tre arbetslag som består av lärarna från klasserna 7–9 AB, 7–9 CD och 7–9 EFG. Varje arbetslag har en lagledare som ingår i en ledningsgrupp tillsammans med rektor och biträdande rektor.

Skolan kan vid behov konsultera den kommunala resursenheten med bland annat psykolog och specialpedagogisk kompetens.

I Scheeleskolan går en högre andel elever med utländsk bakgrund än rikssnitt.

För att få en mer nyanserad bild av skolors betygsresultat än enbart genom att tillhandahålla de faktiska betygsresultaten som skolor uppnår, har Skolverket utvecklat SALSA (Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala SambandsAnalyser). Verket jämför i en statistisk modell kommuners och skolors faktiska betygsresultat avseende ”andel elever som uppnått målen” respektive ”genomsnittligt meritvärde” med ett modellberäknat värde. I denna beräkning tas hänsyn till bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildningsnivå, andel elever med utländsk bakgrund och fördelning pojkar/flickor i kommuner och skolor.

Skolresultat och skolbeskrivning i Köping kommun

Skola	Antal pojkar	Andel elever med utländsk bakgrund		Föräldrars sammanvägda utbildningsnivå	Andel elever som uppnått målen	Modellberäknat värde	Avvikelse/Residual	År
		födda utomlands	födda i Sverige					
Rikssnitt	51%	9%	5%	2,11	75%	–	–	2002
Scheeleskolan	51%	18%	2%	2,04	66%	70%	–4%	2002

Skolverket sände den 13 juni 2003 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektionsteamet med ansvar för inspektionen vid Scheeleskolan har bestått av undervisningsrådet Mariette Dennholt och experten Robert Johansson. Besök i Scheeleskolan genomfördes den 29 september och den 18 november 2003.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Scheeleskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem samt på Köpings kommuns och Scheeleskolans hemsidor.

Vid inspektionen av Scheeleskolan genomfördes formella intervjuer med rektor, biträdande rektor, elevvårdsteam, lärare, elevrådets styrelse, elever i årskurs 7 och 9 samt föräldrar. Under inspektionen fördes även samtal med personal i personalrum och elever på rast.

Bedömning

Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanernas mål framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och lust att lära. I läroplanerna anges också att barn och elever skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön samt få ett reellt inflytande över utformningen av utbildningen. På samma värdegrund vilar verksamheten inom det offentliga skolväsendet för vuxna.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet med skolans värdegrund och läroplanernas mål att sträva mot.

Vid inspektionen präglades lektionerna av elever som visade varandra respekt. Det framkom även att eleverna i situationer när de känner sig felaktigt behandlade tar upp en diskussion med lärare och att lärare tar sig tid till att lyssna. Enligt eleverna varierar lyhördheten beroende på vilken lärare det gäller.

Vid besöket i Scheeleskolan uppfattar inspektörerna miljön som trygg för eleverna. I årsredovisningen för 2002, tillika skolans kvalitetsredovisning, är också föräldrarna nöjda med de välskötta lokalerna, trevliga utemiljön och elevtryggheten. Såväl elever som föräldrar ger vid intervjuerna uttryck för en god

skolmiljö. Eleverna menar dock att det varit mer oroligt på skolan förra året men att det nu är lugnt.

Under hösten i årskurs 8 genomförs utbildning i Livskompetens för eleverna. Utbildningen omfattar fyra halvdagar och tar upp olika områden exempelvis, mobbning, depressioner hos unga, stress i skolåren och klassens psykosociala arbetsmiljö. Utbildningen leds av skolsköterskan och en fritidsledare, som även ingår i elevvårdsteamet.

I Scheeleskolan finns en cafeteria som är mycket uppskattad av eleverna. Cafeterian, som alltid är bemannad av vuxna, är en mötesplats för elever och personal utanför klassrummets ram. Eleverna har möjlighet att spela spel, umgås, göra läxor samt få hjälp med att allt från att komma i tid till lektioner till att lösa konflikter.

I Scheeleskolan träffas lärare och elever i kontaktgrupp två gånger per vecka. I samband därmed genomgås elevernas närvaro och informationsbladet Scheelenytt. Därutöver diskuteras t.ex. prov och temadagar och eleverna har möjlighet att lyfta enskilda eller övergripande frågor.

Vid inspektionen har det framkommit att eleverna har ett väl fungerande elevråd som har stora möjligheter att nå ut med sin information. Elevrådets styrelse träffar även skolans ledningsgrupp en gång per månad. Inspektörerna konstaterar att man generellt inte har klassråd och att det inte finns någon beskrivning i arbetsplanen om hur elevernas inflytande skall vara utformat.

Vid inspektionen har visats att elevernas inflytande över sin egen lärandeprocess är begränsat. Det saknas gemensamma rutiner för elevplanering och elevs utvärdering av lärandet och skolarbetet. Intrycket från lektionsbesöken är att läraren bestämmer om innehåll och arbetsformer. Detta bekräftas av de beskrivningar av undervisningen som lämnats vid samtal med elever och lärare.

Sammanfattningsvis har inspektionen visat att Scheeleskolan utgör en trygg arbetsmiljö för eleverna, och att eleverna får en föredömlig utbildning i många viktiga frågor under temat livskompetens i årskurs 8. Inspektörerna bedömer att bristen på klassråd och skolans otydliga riktlinjer i detta avseende kan förbättras i syfte att öka elevinflytandet på skolan. Inspektionen visar att resultatet i Scheeleskolan avseende normer, värden och förhållningssätt är acceptabelt men att det finns förbättringsmöjligheter när det gäller elevernas möjligheter till att påverka och utöva inflytande över utbildningen.

Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Målen för lärandet anges i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Scheeleskolan berättar elever vid inspektörernas besök att de i vissa ämnen haft tre till fyra olika lärare. Eleverna ger uttryck för en oro kring lärarnas möjligheter att göra en rättvis bedömning av elevernas kunskaper i ämnet. Inspektörerna bedömer att avsaknaden av ett system för att systematiskt dokumentera och följa upp elevens kunskapsutveckling ger nya lärare små möjligheter

att kunna göra en allsidig och rättvis bedömning av elevernas kunskaper. Vid inspektionen framkom även bra exempel, i enskilda ämnen, där eleverna deltagit i planeringen, arbetade självständigt och utvärderade sitt eget lärande.

I årsrapporten för 2002 görs ingen analys av det sämre resultatet i elevernas måluppfyllelse, 34 procent av eleverna når inte målen, annat än att ”det finns naturliga fluktuationer”.

Eleverna i Scheeleskolan informeras, i många ämnen, ofta i börjat av året om olika betygskriterier och mål. Informationen finns även för olika ämnen i skriften Scheeleskolan KÖPING, som delas ut till elever och föräldrar i årskurs 7, och på Scheeleskolans hemsida. De lokala mål och kriterier som redovisas är mål att uppnå för årskurs 7 och kriterier för betyget Godkänd för årskurserna 8–9.

Sammanfattningsvis observerar Skolverkets inspektörer enskilda exempel på ämnen som arbetar bra utifrån kursplanernas kunskapsmål. Inspektörerna bedömer att arbetet med att konkretisera strävansmålen, ta med elever i arbetet och utvärdera resultaten behöver förbättras. Inspektörerna vill göra skolan uppmärksam på att elever som saknar kännedom om vilka kunskaper som eftersträvas enligt kursplanerna har små möjligheter att medverka i planerandet av arbetssätt och lektionernas innehåll så som läroplanen föreskriver. Vid inspektionen har det framkommit att det finns ett stort behov av att ta fram gemensamma rutiner för dokumentationen och analys av elevernas kunskapsutveckling. Inspektörerna bedömer att måluppfyllelsen avseende kunskaper i en vidare mening bör utvecklas.

Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med föräldrar, barn, elever respektive de vuxenstuderande i arbetet med att forma en god miljö för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Skolsköterskan har hälsosamtal med eleverna i årskurs 7 och utfallet talar för att eleverna trivs på skolan och mår bra. I Scheeleskolan görs en så kallad metaplansundersökning i årskurs 7 där eleverna får ta ställning till och värdera ett antal påståenden från 2+ (aldrig) till 2– (dagligen). Exempel på påståenden är; ”det förekommer inga trakasserier i den här klassen”. Resultaten presenteras för eleverna i klassen och för föräldrar på föräldramöten. Vid presentationen i klassen förs en öppen diskussion om resultaten. Det fortsatta arbetet bygger på de enskilda lärarnas engagemang och kompetens. Inspektörerna anser att informationen från metaplansundersökningen kan sammanställas, för en djupare analys som avser hela skolan, och dessutom användas i exempelvis kvalitetsredovisningen.

I skriften Scheeleskolan KÖPING finns ”grundläggande regler”. Reglerna fanns även anslagna i flera av de klassrum som inspektörerna besökte. Reglerna handlar exempelvis om sen ankomst, mobiltelefoner, rökning, snusning, snöbollskastning. Vid sen ankomst uppfattar inspektörerna att det finns ett pricksystem som innebär kvarsittning i 30–60 minuter vid tre prickar. Alla elever känner inte till reglerna. Eleverna har inte, enligt vad som framkommit vid inspektionen, deltagit vid framtagandet av reglerna.

I Scheeleskolan skall i första hand kontaktläraren lösa konflikter mellan elever och även kontakta föräldrar vid behov. Elevvårdsteamet är ansvarigt för att arbeta med mobbningsärenden som kommer till deras kännedom, vilket sker genom elever, föräldrar, kontaktlärare eller annan personal. Dokumentationen ”Scheeleskolans arbetssätt att förebygga och åtgärda mobbning” är inte reviderad under senare år. Skolverkets inspektörer konstaterar att detta är ett dokument som bör ses över. Ett stort antal elever och även föräldrar känner inte till planen. Eleverna har kännedom om vilka personer som ingår i elevvårdsteamet samt uppger att rektor är en person som man kan vända sig till och som skulle agera.

I Scheeleskolan finns sex elevskyddsombud. Alla sex elever har deltagit i en utbildning för elevskyddsombud som genomförs av skyddsombud centralt i kommunen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Scheeleskolans kartläggning genom metaplansundersökning och elevhearing är goda exempel i syfte att fånga upp elevernas uppfattningar när det gäller elevernas skolmiljö. Det är inspektörernas bedömning att resultaten från metaplansundersökningen även kan lyftas fram och analyseras på skolnivå. Det har vid inspektionen framkommit att skolmiljön präglas av trivsel och trygghet samt att eleverna har en god kännedom om hur de kan agera i olika situationer som exempelvis mobbning. Scheeleskolans plan för arbetet mot kränkande behandling och mobbning behöver emellertid ses över. Inspektörerna vill här framhålla att ett handlingsprogram skall utgå från det vidare begreppet kränkande behandling och även belysa kränkande behandling mellan vuxen och elev så som anges i läroplanen. Inspektörerna vill även understryka vikten av att involvera elever och föräldrar i framtagandet av gemensamma regler och ett handlingsprogram.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå målen skall främst utformas av de lärande och personalen. I förskolan och skolan skall detta ske i samverkan med hemmen. De nationella läroplanerna, andra statliga bestämmelser och kursplanerna ger dock också vissa anvisningar för arbetet. Det finns riktlinjer för stöd, betygssättning och utvecklingssamtal, utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid, etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper och färdigheter barnen, ungdomarna och de vuxna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att närma sig målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Under inspektionen i Scheeleskolan har det framkommit att mycket av arbetet i klassrummen är styrt av läraren både innehåll och arbetssätt. Några lärare uppfattar att eleverna har svårt för att ta ansvar. Andra lärare uttrycker vid intervju

att lärarna själva styr för mycket. Denna bild bekräftas av eleverna. I en del ämnen säger lärare att eleven är med och väljer områden, omfattningen på prov och liknande. Vid inspektörernas besök vid undervisningen i hem- och konsumentkunskap och bild uppfattades exempel på elever som planerade och genomförde större uppgifter i grupp på ett föredömligt sätt. Andra lektioner under inspektionen präglades mer av att läraren frågar och eleven svarar eller av enskilt arbete utifrån en lärobok.

I Scheeleskolan följer studie- och yrkesvägledningen ett detaljerat schema avseende informationen inför elevens gymnasieval. Skolan har en övergripande plan för årskurserna 7, 8 och 9 och en plan för den enskilda eleven i årskurs 9 inför gymnasievalet samt en liknande för hemmet. Kontakterna med arbetslivet upplevs som bra. För de elever som saknar behörighet att söka ett nationellt program sker en särskild överlämning till gymnasieskolan.

I Scheeleskolan finns en så kallad Studiegård för elever som är i behov av särskilt stöd. Cirka tio elever har en del av sin undervisning i form av stöd genom studiegången. Föräldrarna är nöjda med studiegårdens arbete och personalens bemötande vid olika kontakter. Inspektörerna konstaterar att det inte finns några särskilda rutiner för att upprätta åtgärdsprogram för elever i studiegården.

Varje termin har personalen en utvecklingskonferens som leds av respektive kontaktlärare. På konferensen tar man bland annat upp elevers frånvaro, uppförande och måluppfyllelse. I några ämnen finns grupperingar, exempelvis i engelska, där en grupp består av elever som tidigare inte nått uppnäendemålen. I en del ämnen uttryckte lärare det som svårt att individualisera.

Scheeleskolans elevvårdsplan från hösten 2002 beskriver bland annat elevvårdens målsättning och kontaktlärarens roll. I Scheeleskolan träffas elevvårdsteamet varje vecka för att ta upp och diskutera elever i behov av särskilt stöd och elevvårdsärenden. Om en kontaktlärare anser att en elev behöver komma i kontakt med elevvårdsteamet finns en blankett som heter elevaktualisering. Kontaktläraren gör en kort beskrivning av bakgrund, problem, nuläge och tidigare åtgärder. Elevvårdspersonalen upplever att resurserna till elever i behov av särskilt stöd inte räcker till.

I Scheeleskolan finns ett system där elever med utländsk bakgrund läser olika ämnen inom ramen för svenska som andraspråk i så kallade Sv2-grupper. Antalet timmar i veckan som en elev erbjuds denna form av undervisning varierar. Enligt rektor sker en del placeringar i gruppen på rekommendation från Nibbleskolan. Inspektörerna vill göra skolan uppmärksam på behovet av att informera de elever som har ett annat språk än svenska som modersmål om möjligheten att vid behov undervisas i svenska som andraspråk. Det skall vara tydligt för samtliga vilket ämne eleven får undervisning i. Rektor fattar beslut om undervisning i svenska som andraspråk.

Karamellen är en särskild undervisningsgrupp där två elever från Scheeleskolan får sin undervisning. Enligt rektor skickar skolan en remiss till resurs- och utvecklingsteamet som sedan tar över. Skolverkets inspektörer bedömer att det är oklart beträffande vilka beslut som är fattade och av vem.

Rektor deltar vid elevvårdskonferenser men inspektörerna konstaterar att det är osäkert om alla beslut från konferenser protokollförs.

Vid inspektionen fick vi ta del av prov och läxförhör där betygsgränserna var baserade på poäng. Eleverna var mycket fixerade vid poängen och då särskilt att nå så många poäng som krävdes för ett visst betyg. Det fanns ingen koppling mellan poängen och exempelvis kursplanernas kriterier för väl godkänd som eleverna var medvetna om. I ämnet idrott och hälsa finns ett informationsblad till föräldrar och elever där det står att ”om eleven ej är ombytt under ett flertal lektioner riskerar hon/han att ej bli godkänd i ämnet”. Att komma i tid är också ett kriterium som används för betyget godkänd i ämnet idrott och hälsa. I Scheeleskolan fick inspektörerna ta del av målen och betygskriterierna för ämnet slöjd och se exempel på en utvärdering av undervisningsprocessen. Utvärderingen av slöjdprocessen är lika oavsett om eleven går i årskurs 3 eller är inne på sitt nionde skolar. En del föräldrarna upplever att eleverna har planerat och genomfört större och mer sammanhängande arbeten och tema under tidigare skolar.

I Scheeleskolan finns en plan för utvecklingssamtalens och föräldrakontakternas genomförande under årskurs 7–9. Skolverkets inspektörer bedömer att elever och föräldrar inte erbjuds minst ett utvecklingssamtal per termin. Vid något tillfälle används en kryssblankett där undervisande lärare på ett enkelt sätt kan markera måluppfyllelse eller mer utförligt beskriva densamma i en sammanhängande text. Andra typer av träffar är att föräldrar och elever får möjlighet att boka tid med alla undervisande lärare. Inspektörerna uppfattar att många föräldrar är aktiva och intresserade av att medverka i olika skolfrågor – allt ifrån att besöka skolan i olika sammanhang till att sponsra olika verksamheter. Tips till föräldrar som återfinns sist i skriften Scheeleskolan KÖPING uppfattas inte helt positivt av alla föräldrar. I Scheeleskolan finns en aktiv föräldraföreningen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att lärare och elever behöver bryta ner och konkretisera, för respektive ämne och årskurs, de kunskaper och färdigheter som uttrycks i kursplanernas mål att sträva mot. Inspektörerna bedömer att dokumentationen gällande elevens utveckling, utifrån kursplanernas mål, och redovisningen för eleven och hemmet bör förbättras. Inspektörerna finner det inte acceptabelt att elever med särskilda stödåtgärder saknar åtgärdsprogram. Inspektörerna bedömer vidare att det inte är acceptabelt att det inte upprättats protokoll vid elevvårdskonferenser. Inspektörerna bedömer att eleverna i Scheeleskolan erbjuds ett antal olika former av stöd som är bra. Studiegården uppfattas av Skolverkets inspektörer som ett gott stöd för de elever som väljer att delta. Enligt inspektörerna behöver rutinerna kring undervisningen i svenska som andraspråk ses över och förbättras så att beslut finns enligt bestämmelserna för de elever som är i behov av undervisning i svenska som andraspråk. Inspektörerna finner det inte acceptabelt att elever och föräldrar saknar erbjudande om ett utvecklingssamtal per termin. Inspektörerna finner det inte acceptabelt att använda närvaro eller klädsel som kriterier vid betygssättningen i ämnet idrott och hälsa.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för barnomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolans inre arbete. Sammantaget har dessa skyldigheter att se till att rätten till utbildning tillgodoses. Fristående huvudmän har motsvarande ansvar även om de inte alltid omfattas av målen och riktlinjerna för det offentliga skolväsendet.

Frågor som tas upp vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

I Scheeleskolan är rektor ny sedan den 1 augusti 2003 och hade varit delaktig i verksamheten ungefär en och en halv månad vid Skolverkets besök. Det framkommer vid inspektionen att rektor ännu inte tagit del av alla funktioner som rör skolans inre arbete. Tillförordnad biträdande rektor har en lång erfarenhet av arbete på Scheeleskolan och har haft sin nuvarande tjänst i cirka ett år. Skolans pedagogiska personal är uppdelad i tre arbetslag som består av lärarna från klasserna 7–9 AB, 7–9 CD och 7–9 EFG. Varje arbetslag har en lagledare som ingår i en ledningsgrupp tillsammans med rektor och biträdande rektor.

I Scheeleskolan ansvarar rektor för den årliga utvärderingen. På skolan finns en grupp, Q-gruppen, som består av fyra ur personalen med uppgift att bistå rektor i kvalitetsarbetet.

En gång per år träffas en elevrepresentant från varje kontaktgrupp och två lärare för en så kallad elevhearing. Resultatet tas upp i arbetslagen och redovisas i årsrapporten.

Under läsåret 2003/04 pågår ett Språk-, läs- och skrivprojekt samt ett matematikprojekt i Köpings kommun. Båda projekten är uppbyggda med nyckelpersoner på skolorna och två samordningsgrupper i kommunen. Språk, läs och skrivprojektet har kommit längst av de två projekten. På skolan har en lägesbeskrivning gjorts och en screening är klar. I matematikprojektet pågår under hösten ett arbete med att varje enhet skall göra en lägesrapport samt redogöra för sina lokala styrdokument i matematik. Eleverna i Scheeleskolan (några klasser) har också gett sin syn på matematikundervisningen genom en enkät som nyckelpersonen sammanställt.

I skolans arbetsplan för läsåret 2003/04 är det särskilt tre mål som skall prioriteras och utvärderas. Det är samarbetet mellan kontaktlärare och elever, ett ökat elevinflytande samt ett ökat ämnesövergripande arbetssätt. Vid tillträdet som ny rektor formulerade denne tre nya övergripande mål för verksamheten. Målen är att genomföra åtgärder och aktiviteter i syfte att skapa gynnsamma förutsättningar för ökad motivation, större trivsel och en bättre arbetsmiljö. Målen kommer att utvärderas vid olika tidpunkter under året. Q-gruppen arbetar enligt en så kallad utvärderingsklocka som skall innebära en systematisering av Scheeleskolans utvärderingar. Kopplingen mellan skolans kvalitetsredovisning och de åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse kan dock förbättras.

Sammanfattningsvis bedömer inspektionen att rektor är osäker på en del rutiner och funktioner inom skolans verksamhet. Några av dessa rutiner kan en-

ligt inspektörerna exempelvis klargörs från förvaltningsnivå utifrån gällande bestämmelser. Q-gruppens deltagande i utvärderingar ser inspektörerna som en förbättring av kvalitetsarbetet och en möjlighet att ta med elever och föräldrar i en större omfattning. Språk-, läs- och skrivprojektet samt matematikprojektet är bra exempel på samverkan mellan enheter och ett kvalitetsarbete i linje med gällande förordning. Inspektörerna bedömer att elevhearing är en bra aktivitet som kan utvecklas. Inspektörerna anser vidare att kopplingen mellan kvalitetsredovisningen och de åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse kan förbättras med vägledning av bestämmelserna.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Inom en viss utbildning skall det också finnas möjligheter för eleverna att individuellt göra val av kurser eller ämnen.

Granskningen gäller om möjlighet till utbildning ges i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till utbildning behandlas.

I Köpings kommun finns en övergripande timplan för alla grundskolor. Enligt timplanen garanteras eleven i Köpings kommun 6 764,7 timmar som är att jämföra med bilaga 3 i skollagen som omfattar 6 665 timmar. Ett ämne som inte finns med i timplanen för Köpings kommun är teknik. I timplanen för Scheeleskolan finns ingår dock ämnet teknik.

Elever och föräldrar är oroliga för att mängden inställda lektioner inneburit att eleverna inte erbjudits den garanterade undervisningstiden enligt timplanen. Inspektörerna bedömer att ett system för att redovisa tiden kan bidra till att trygga likvärdigheten i utbildningen.

I Scheeleskolan läser elever olika ämnen inom ramen för svenska som andraspråk i en så kallad Sv2-grupp. Antalet timmar i veckan som en elev erbjuds denna form av undervisning varierar. Det är oklart vid Skolverkets inspektion om undervisningen i denna grupp sker inom ramen för särskild undervisningsgrupp och hur elevens möjligheter att nå målen i alla ämnen påverkas. Inspektörerna finner anledning att uppmärksamma skolan på att rektor beslutar om anordnande av undervisning i svenska som andraspråk för berörda elever. Svenska som andraspråk skall inte erbjudas som stödundervisning utan är ett ämne, för vilket det finns en egen kursplan. Det är viktigt att elever, föräldrar och personal känner till vilket ämne som eleven får undervisning i.

I Scheeleskolan har inspektörerna erfarit att elevens val består av eget arbete och att eleverna kan göra läxorna eller som de säger "vad de vill". Föräldrarna beskriver eget arbete som att då kan eleverna göra läxorna. Elevens val är inte en fördjupning och breddning i ett eller flera ämnen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att formen för elevens val i Scheeleskolan inte är acceptabel. Inspektörerna anser att rutinerna kring de elever, som undervisas i en så kallad Sv2-grupp, behöver ses över för att trygga elevens möjligheter till utbildning enligt gällande bestämmelser. Det är inspek-

törernas uppfattning att den enskilde elevens undervisning bör organiseras på ett sådant sätt att det inte sker alltför många avbrott i utbildningen.

Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Anslagen för kompetensutveckling för personalen har enligt skolledningen minskat under den senaste tiden. I Scheeleskolan finns inga prioriterade områden utöver de två övergripande projekten. En uppfattning som finns hos personalen är att möjligheterna för kompetensutveckling är små. Elva lärare saknar behörighet och fem kompletterar sin utbildning i år. Två studerar genom en så kallad SÄL-utbildning. Den särskilda lärarutbildningen (SÄL) riktas till tidigare högskoleutbildade grupper i samhället som kan komplettera eller bredda sin utbildning för att avlägga en lärarexamen. Tre personer studerar vid lärarutbildningen inom det ordinarie utbildningsväsendet.

Enligt årsrapporten 2002 är skolledningen bekymrad över att den så kallade ö-resursen¹ inte skall räcka till för att ersätta exempelvis uttjänta kartor och öka tillgången till datorer. Enligt tillförordnad biträdande rektor läggs en stor del av resurserna på läromedel. Det sker också en stor återanvändning av läromedel.

I Scheeleskolan finns ett bibliotek som förutom böcker och tidsskrifter har fyra datorer som är uppkopplade mot Internet.

I kommunen sköts skolmaten centralt. Eleverna erbjuds flera olika rätter varje dag. I Scheeleskolan finns ett matkulturråd bestående av elever, skolledning, skolsköterskan och personal.

I Scheeleskolan är lokalerna rena och välskötta. Särskilt vill inspektörerna lyfta fram de fräscha toaletterna. Personalen tillsammans med eleverna är aktiva för att hålla skolans lokaler i ett välvårdat skick. Det finns hiss och ramp som möjliggör för elever med funktionshinder att delta i undervisningen. Vid inspektionen fanns ingen elev med de behoven på skolan.

Sammanfattningsvis är det inspektörernas intryck att lokalerna i Scheeleskolan är ändamålsenliga. Tillgången till datorer och aktuella kartor och liknade kan förbättras.

Inspektörerna bedömer att en tydligare prioritering är nödvändig, i Scheeleskolan, av de kompetenser som fordras för att klara ett utvecklingsarbete mot högre måluppfyllelse när resurserna är begränsade. Skolverkets inspektörer bedömer att satsningen på SÄL-utbildningen bidrar till att öka skolans måluppfyllelse. Skolmältiden är mycket bra.

¹ Den del av skolans resurser som är styrd till läromedel och liknande och som utgår med ett fast belopp per elev.

Sammanfattande bedömning

Den pedagogiska verksamheten i Scheeleskolan ligger i linje med de nationella bestämmelserna och målen för grundskola. Scheeleskolan utgör en trygg arbetsmiljö för eleverna. Cafeterian är en föredömlig verksamhet för att erbjuda elever en rikare social gemenskap med vuxna och varandra. Eleverna får bra utbildning i många viktiga frågor under temat livskompetens i årskurs 8.

Skolverkets inspektörer anser dock att det finns utrymme för att utveckla verksamheten genom att

- öka elevernas inflytande över och ansvar för det egna lärandet,
- utveckla rutiner för att redovisa varje elevs kunskapsutveckling,
- organisera undervisningen så att ingen elev riskerar att utbildningen underskrider garanterat antal timmar,
- förbättra det systematiska utvecklingsarbetet med kvalitetsredovisningen och en tydligare beskrivning av hur målen skall uppnås.

Inspektionen av rektorsområdet för Scheeleskolan visar att skolan inte uppfyller gällande bestämmelser vad gäller

- utvecklingssamtal,
- protokoll vid elevvårdskonferens,
- åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd,
- elevens val,
- undervisning i svenska som andraspråk,
- betygsriterierna närvaro eller klädsel i ämnet idrott och hälsa.

Datum	Ort
2004-02-03	Stockholm

Mariette Dennholt
Robert Johansson